

Adnan TÜRKDAMAR
Niğde Vali Yardımcısı

TOPRAKLARIMIZIN KORUNMASI VE MÜLKİ İDARE

Toprakların korunmasını sağlayan en önemli Kanun 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu'dur. 2014 yılında aynı kanunda yapılan değişiklikle ülkemiz tarımının 1926 yılından beri devam eden miras yoluyla parçalanma sorununu kökten halletmiştir.

- Toprak Koruma Kurulları
- Arazi Toplulaştırma
- Mera Komisyonları
- Büyük Ova Projeleri
- Anız Yangınlarıyla Mücadele
- Çölleşme ve Erozyonla Mücadele

Oluşumu binlerce yıl süren servetin gerçek kaynağını oluşturan toprak uğruna insanlar kan döküp can vermişlerdir. İnsanımızın gönlünde ve gözünde toprak kutsaldır, mahremdir, onun bir karışına bile kimse dokunamaz.

Ülkemizde hızlı kentleşmeden, verimli arazilerimizin konut ve sanayi alanlarına

açıldığından, plansızlıktan, tarım arazilerinin parçalanmasından sıkça ve çokça bahsedilir. Kismen de doğrudur.

Ayrıca aşırı gübre ve su kullanmanın toprak verimini düşürdüğü ve toprağın bir anlamda söz konusu aşırı yüklenmeye karşı isyan ederek patateste siğil hastalığı gibi sonuçlar verdiği görülmektedir.

Geç Kalınmış da olsa verimli toprakların korunmakta olduğunu, bırakın tarım dışı binaların yapımını tarımsal amaçlı yapıların bile izne tabi olduğunu söylesem biliyorum ki bir çoğunuz inanmayacaksınız. Ancak gerçek budur. Bu makalede ülkemizde toprakların hukuken

ve uygulamada nasıl korunduğunu anlatmaya çalışacağım.

TOPRAK KORUMA KURULLARI

Toprakların korunmasını sağlayan en önemli Kanun 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu'dur. 2014 yılında aynı kanunda yapılan değişiklikle ülkemiz tarımının 1926 yılından beri devam eden **miras yoluyla parçalanma** sorununu kökten halletmiştir. İllerde Vali yardımcısı başkanlığında İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü, Ziraat Odası Başkanı, Kadastro Müdürü, Orman Müdürü gibi toprakla ilgili idarecilerden oluşan **Toprak Koruma Kurulları** mevcuttur.

Bu kanunda toprak tanımlanmış ve sınıflandırılmıştır. Mutlak tarım arazisi, dikili arazi, marjinal arazi ve kuru arazi şeklinde. Sıralı korumaya tabi tutulmuştur. İzinlendirmelerde mutlak tarım arazilerindeki hassasiyet en üst seviyededir. Kuru arazide kanun muvacehesinde itina gösterilmektedir. Miras yoluyla toprağın parçalanmasının önüne geçilmeye çalışılmış ve bu konuda hükümler getirilmiştir.

ARAZİLERİN TOPLULAŞTIRILMASI

Ayrıca arazilerin **toplulaştırılması** çalışmaları yapılmaktadır. Arazi toplulaştırması tarım arazilerini niteliklerine göre sınıflandırarak bir kişiye ait farklı alanlardaki küçük arazi grupları yerine o arazinin toplamını karşılayacak kadar en az miktarda arazinin (mümkün olursa tek parça) o kişiye verilmesidir. Böylece iş gücünden, akaryakıttan, tarla sınırlarındaki kayıplardan, kar edilmiş olmaktadır. Toprağın işleme süresi ve kalitesi artmaktadır. Sulama, gübreleme ve ilaçlama gibi yatırımlar daha ucuza mal edilmektedir.

Ülkemizde 1961 yılından günümüze kadar 445.000 hektar alanda toplulaştırma çalışmaları yapılmıştır. Bu da sulanan alanın (4.7 milyon hektar) % 9' una tekabül etmektedir. 2015 sonu itibarıyla ülkemizde 5.1 milyon hektar alanda arazi toplulaştırma çalışmaları tamamlanmıştır. 2023 hedefi 14 milyon hektar alanın toplulaştırılmasıdır.

Arazi toplulaştırmanın önemi yeterince anlatılmadığından çiftçiler çalışmalara direnç göstermektedir. Özellikle işgal edilmiş arazilerin işgallerinin devamı talep edilmektedir.

İlimizde ise 2012 tarihinde 5 Bölgede (MİSLİ OVASI 1. KISIM, 2. KISIM VE 3. KISIM, Merkez Köyler ve BOR) başlayan toplulaştırma çalışmalarında 134.533 hektar alanın toplulaştırması sürmektedir. Misli Ovası 1. Kısım ve Bor bitmek üzeredir.

BÜYÜK OVA PROJELERİ

21 Ocak 2017'de Bakanlar Kurulu kararıyla ilan edilen 225 BÜYÜK OVA'da yapılacak her türlü yapı bu **kurulların** iznine tabidir. Vatandaş ahırlarını yenilerken ya da 10 m'lik bağ evi yapacak olsa da illerdeki Toprak Koruma Kurullarından izin almaktadır.

İzin süreci serbest çalışan bir ziraat mühendisi tarafından hazırlanan dosya İl Gıda Tarım ve Hayvancılık

Müdürlüğü mühendislerince kontrol edilip Şube Müdürü ve İl Müdürü parafı ve Vali Yardımcısı onayıyla ancak tarımsal veya tarım dışı inşaat izin verilmiş olmaktadır.

Dosyada toprağın sınıfı, niteliği, inşaatı (ahır, tarımsal depo, tesis vs.) yapacak kişinin bu işle iştiğal edip etmediği yani gerçekten çiftçi olup olmadığı, çevre arazilerin mevcut durumu, talep edilen tarımsal veya tarım dışı faaliyetin çevreye verebileceği zarar, çevre arazilere verilecek zararın ortadan kaldırılma ve proje gereği tesirli üst toprağın koruma altına alınarak projeden sonra tekrar serilmesi **taahhüdü** çok yönlü araştırılmakta Toprak Koruma Kurulunda görüşüldükten sonra onay verilmektedir.

Niğde'de **dört** adet Büyük Ova ilan edilmiştir. MİSLİ, EMEN, ÇİFTLİK, ÇUKURKUYU OVALARI. Bu ovalar tamamen tarıma hasredilmiştir. Tarım dışı sadece ve sadece Bakanlıktan Kamu yararı alınmasına bağlıdır. O da nadiren olmaktadır.

MERA KOMİSYONLARI

4342 sayılı Mera Kanunu ve illerde kurulu **mera komisyonları** da mera, yaylak, kışlak ve topraklarımızın tespit, tahdit, islah ve korunmasındaki en önemli araçlardandır. Toprakların ve meraların korunmasında önemli görev ifa eder. Meralardan statü değişikliği talebi teknik ekipçe yerinde incelenip hazırlanan dosya söz konusu komisyonda görüşülür. Madencilik, ağaçlandırma, kamu binası yapımı gibi talepler özenle değerlendirilir. Üniversitelerden görüş sorulabilmektedir.

Yukarıda bahsi geçen iki komisyonun da sekretarya hizmetleri İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından yapılır.

Ülkemizde 1961 yılından günümüze kadar 445.000 hektar alanda toplulaştırma çalışmaları yapılmıştır.

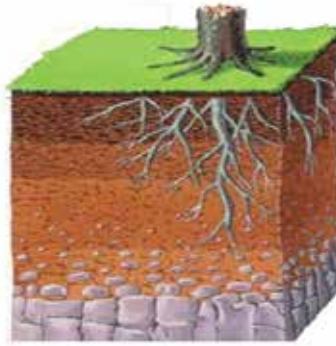
Dolaylı olarak 6831 sayılı Orman kanunu, DSİ Kanunu'nu 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesi Hakkında Kanun. Sulama Sistemlerinde Su Kullanımının Kontrolü ve Su Kayıplarının Azaltılmasına İlişkin Yönetmelik'i toprakların korunması başlığı altında sayabiliriz.

ANIZ YANGINLARIYLA MÜCADELE

Yıllardır ülkemiz kırsal kesimde köylünün kolaylığı, yetkililerin başlarda aymaz tutumları, hukuki boşluk gibi sebeplerle **anız yangınları** da doğrudan (organik madde, karbon, azot, mikroorganizma) topraklara zarar vermesi açısından toprakların korunması başlığı altında değerlendirilmelidir. Anız yangınları ile Valiliklerin çıkardığı **Genel Emir**'ler çerçevesinde mücadele edilmekte ve Kabahatler Kanunu'na göre işlem yapılmaktadır. Çok etkili olduğu söylenemez. Çiftçilere yapılan

yaygın eğitimlerde zararları anlatılarak ancak son yıllarda azaltılabilmektedir.

ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE

Toprak Katmanları

Erozyonla, toprakla birlikte organik maddeler, mikroorganizmalar da taşındığından verim azalır, tarım arazileri, üzerinde yaşayanları besleyemez duruma gelir. hayvancılığın gerilemesine sebep olur. Yeşil örtü ve **toprağın elden gitmesi** iklim değişikliğini hızlandırmakta

ve ekolojik dengenin bozulmasına sebep olmakta, ekosistemde biyolojik çeşitlilik azalmaktadır. Bitki örtüsü ve toprağın olmadığı bir yüzey, kar ve yağmur sularını ememediğinden, doğal su kaynakları düzenli ve sürekli olarak beslenemez.

Orman Bakanlığı Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü'nün görevleri "**Toprağın korunması** ve **Su havzalarının** geliştirilmesi amacıyla; çölleşme ve erozyonla mücadele ile entegre havza ıslahı plan ve projelerini yapmak, yaptırmak, uygulanmasını izlemek, bu faaliyetlere proje bazında destek sağlamak, politika ve stratejiler belirlemek, işbirliği ve koordinasyon sağlamak. Etüt, araştırma, iş tanımı, analiz ve birim fiyat tespiti yapmak, yaptırmak, onaylamak, uygulama esaslarını tespit etmek." Olarak sayılmaktadır.

Toprağın korunması ağacın, meranın, ovanın, tarım arazilerinin ve su havzalarının korunmasına bağlıdır. Kentleşmenin, sanayinin, kamu yatırımlarının madenciliğin planlanmasına bağlıdır. Halkımızın, görevlilerin, yatırımcının ve yöneticilerin duyarlılığına, bilincine ve özenine bağlıdır.

Sonuç olarak, gerek Orman ve Su İşleri Bakanlığı merkezi anlamda, gerek Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı merkez ve taşrada, DSİ ise merkez ve bölgesel anlamda yukarıda anlatılan uygulamalarla toprağımızı korumaya çalışmaktadır. Her zaman olduğu gibi topraklarımızın korunmasında da toprak kurulu başkanlığı, mera komisyonu başkanlığı, su havza yönetimi başkanlığı, ağaçlandırma seferberliği başkanlığı anız ve orman yangınlarındaki görevleri itibarıyla mülki idareye önemli görevler düşmektedir. İşimizin değerini bilmek temennisiyle...